

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.

„GAZETA” IESE ÎN FIECARE ȚI.

Pe ună ană 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.
România și străinătate:
Pe ană 36 fr., pe șese luni 18 fr., pe trei luni 9 franci.

ANULU XLVII.

ȘE PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

○ seriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrierilor nefrancaote nu se primesc. — Manuscripte nu se retrămit.

N° 74.

Joi în 17 (29) Maiu

1884.

Din cauza s. sârbătorii de mâne, țiarul nu va apăre decât Vineri sêra.

Brașovû în 16 (28) Maiu.

„După ce o națiune nu pôte există fără limba și drepturi politice, voiu luptă între marginile legii și pe viitoru împreună cu consoții mei de principii pentru egala îndreptățire națională.”

Acestea sunt cuvintele ce le-a datu la protocolu bravul și energiosul protopopu alu Indolului, la 12 (24) Maiu, cându a fostu trasu la răspundere de cătră sub-judele reg. unguresc, pentru că în ziua memorabilă de 3 (15) Maiu și-a înălțat rugile sale în Sf. biserică cătră Dumnezeuul popórelor, „ca să scape poporul român de multele nedreptății ce i se facu și să de celoru ce se luptă pentru îmbunătățirea sôrtei lui înțelepciune, răbdare și viață fericită.”

Mândră, înțeleptă și bărbătescă este acea declarațiune a preotului român din Câmpia.

Nu se putea arată mai lămurit, mai hotărît și cu mai puține cuvinte situațiunea noastră politică și marea problemă, pentru a căreia rezolvare trebuie să lupte ađi umêru la umêru totu Românul, care voiesce în totă sinceritatea binele și fericirea neamului sêu.

Mulțămimû cerului, că amû ajunsu aceste țile, ca să vedemû cum a prinsu rădăcină și în poporul țeranu idea, că trebuie să aibă drepturi politice ca Român, pentru ca să scape de multele nedreptății, ce i se facu și să i se pôtă îmbunătăți sôrtea.

Ce e dreptu, preotul din Indol se numêra între ómenii cu carte, dar elu trãesce în mijlocul țeranilor, elu stă în atingere nemijlocită și neîntreruptă cu sâtenul român, face parte din poporul dela țera și cunósce pászurile și durerile lui. Prin graiul lui vorbesce prin urmare plugarul român, talpa țerii.

Și între țeranii a rêsbitu ađi convingerea, că fără de limbă și făr' de dreptăți Românul nu pôte trăi.

Și cum ar și puté trăi?

Décă bietul plugar român se duce cale de doue trei poște la o judecătoria, ca să bage vre-o jalbă, elu se vede respinsu și i se răspunde:

Vorbesce unguresce, căci aici e Magyar-ország.

De merge la notarul cercului, ca se încheie vr'unu actû privatû, de merge la solgăbirul ca să-și caute vr'unu dreptû sêu se răspundă la vre-o piră, pretutindenî țeranul român întîmpină aceea-și primire, pretutindenî elu este datu la o parte, nebăgatû în sêmă, ba nu arareori chiar și batjocuritû, pentru că nu vorbesce unguresce.

De vrea să-o pornescă la drumu, ca să-și caute lucru în altă comună și de să duce la casierul gării, ca să cêră unû biletû de drumu, acesta îi răspunde rêsstitû:

Vorbesce unguresce, căci aici e Magyaria.

Bietul omû nu scie ce să încêpă; într'aceea trenul plêcă și elu rămâne pe locû cu ocară în spinare.

Eatâ ce să întêmplă cându Românul n'are și elu limba și dreptățile lui, cându diregătorii nu voiescû să scie de elu, căci vorbesce românesce.

Țicala noastră „ai carte, ai parte” se adevêresce, numai cu aceea deosebire, că ađi numai acela are parte, care are carte ungurescă.

Vai de traiul bietului țeran român, care se vede uiduitu din drêpta la stânga și de susu în josu, pentru că n'are carte ungurescă. Elu n'are cui să mai jăluî și dela cine să-și mai capete dreptate.

Până când va dură acêstă pacoste, Românul nu va puté trăi în liniște, elu nu va puté scăpa de nedreptățile, ce-lu apêsă atât de cumplitu.

Adevêru, mare adevêru a grăitû dér preotul Indolului. Unû poporû fără limbă și fără drepturi, cari să-i asigure libera și neîmpedecata folosire a limbei sale pretutindenî față de micu și mare, nu pôte trăi.

Și deórece nu putemû trăi fără de limbă, trebuie să ne luptămû ca să-i câștigămû valóre, să facemû ca ea să fie respectată în țera, în comună, la deregătorii și la judecătorii.

Numai atunci cându limba noastră va fi egalû îndreptățită cu limba ungurescă putemû fi siguri că nu vomû mai fi ocăriți, maltratați și uiduiți pentru că vorbimû românesce.

Sciri telegrafice.

(Serv. part. alu „Gaz. Trans.”)

Pesta, 28 Maiu. — În urma verdictului juraților, redactorul jurnalului anarchistu „Zukunft,” Mathias Russ, a fostu condamnatu la 6 luni închisóre, 200 fl. amendă și 250 fl. cheltueli de judecată. Acusatul a cerut anularea sentinței.

Londra, 28 Maiu. — Gladstone a declarat din nou în camera comunelor, că conferința se va mârșini numai la cestiunea financiară. Cu tóte acestea însê cându tratările cu Francia în privința pozițiunei Angliei în Egiptu, precum și consultările de mai târziu cu cele l'alte puteri vorû ajunge la o înțelegere, parlamentul va fi încunoscîntat despre acêsta înainte de întrunirea conferinței. Drepturile privilegiate ale Angliei se vorû respectă. Data întrunirii conferinței încă nu s'a stabilitu.

Pesta, 28 Maiu. — Comitetul casinei magnaților a eschisû din sînul ei pe Dobransky Spleny, deși a fostu de față, n'a luatû parte la ședința

Parisu, 28 Maiu. — Camera a primitu articolul din legea recrutării, care îndatoresce la serviciu militarû pe toți Francesii dela 20 până la 40 de anî. Serviciul obligatorû militarû este egalû pentru toți. Amendamentele pentru dispensă s'au rêsponsu tóte.

(Bir. telegr. din Pesta).

Felicitări la adresa noastră.

Borgo-Bistrița, 11 (23) Maiu.

Prea onorate Domnule Redactori!

Convinși noi subscrișii, că numai pentru binele poporului român trãesc apêrandu-i drepturile lui, cari drepturi ne sunt fórte scumpe, te rogăm noi plugarii cu totu respectul, să binevoiesc a-ne publică alăturata scrisóre, ca să vedă și dușmanii noștri, că și noi prostimea suntem de acord cu cărturarii noștri, cari trãesc și își sacrifică viața lorû pentru viața noastră, a întregului popor românesc. În numele celorl subscriși

Necita Buta,
plugar și primarû comunalu.

Borgo-Bistrița, 11 (23) Maiu 1884.

Prêcinstite Domnule Redactore!

Deși la căpetenia cêsului alu unspredecelea, totuși nevoindû a rămâne îndêrêtul altora — gândului nostru din adêncimea sufletului glasû vremû să-i dăm, pentru ce nime nu va îndrâsni să ne dică, că amû fi cuprinși de bóla urei asupra domnilor de astăzi la putere.

Domnule Redactoru, judecândû noi, că Domnia Ta

nu cruți ostenêlă; judecândû, că nu cruți ori ce jertfă pentru mergerea înainte a neamului românesc; judecândû, că chiar cu primejduirea vieții Domniei Tale, carea e a noastră de multu, nu cruți nimica, ce e afară de marginea legilor, tirania și asuprirea încãlecată preste grumazii noștri, ci cu arma legală și sfântă poporului nostru îmbrãncitû, ziua-nóptea lupți pentru redobândirea drepturilor noastre luate cu de-a-sila de dușmanii noștri, pe cari i-amû îmbrãșosatû cu căldurâ în țera noastră: în schimb pentru ostenêla și jertfa, ce aduci cu arma drêptă nêmului nostru, „Ți dorimû din sufletu, ca bunul Dumnezeu în tãria voinței de până acumû să Te întãrêscă și de aci înainte, ca se pôtă fi zidul nestrãbãtut de apêrare a nêmului, din sînul căruia ai eșitû.

Primesce, cinstite domnule Redactore, increderea, ce-o avemû noi în Domnia ta, precum o ai și Domnia ta în noi și-n totu nêmul românesc!

Nechitâ Buta, primarû comunalu. Luca Pavelu, sub-primarû comunalu. Anton Zacharie, reprezentantû comunalu. Ionu Turocu, reprezentantû comunalu. Mironu Georzu, reprezentantû comunalu. Iacobu Monda. Vasile Laba. Andrei Gitzan, reprezentantû comunalu. Ion Monda, cantorû și proprietariu.

Curtici, 12 Maiu.

Te felicitêz pentru eșirea primei fôie cuotidiene. Să trãesci ca să pôtă vedé înflorindû sêmênța ideiloru D-tale.

Ioanû Mladin, comerciantu.

Mulțãmindû din totu sufletul pentru aceste încuragiátore doveđi de simpatia, dorimû ca urãrile, ce ni se facu să fie făcute într'unu cêsû bunû!

Cronica țilei.

M. Sa Monarchul a ordonatû ca Ulanii să se înarmeze cu carabine, înlăturândû lãncile.

Turbnrãrile din Clușiu n'au pututû fi trecute sub tăcere nici de țiarele din depãrtatul Occidentu. „Indépendance belge,” care apare în Bruxela scrie într'unul din numerile recente unû articolu fórte aspru despre terorismul unguresc.

În Sucéva s'a înființatû societatea „Scóla Română,” care are de scopû să promoveze desvoltarea spirituală a poporului român, înființândû scóle, ajutorândû pe cei ce nu potû cercetă scóla din lipsă de mijloce materiale, îmbãrbãtândû și înduplecândû pe poporul român, să ia parte la progresul generalu de ađi. Comitetul apelêza la inimile românesc, să vie în ajutorul societății

Scopul e fórte mãrețu și suntemû convinși, că toți căi și iubescû națiunea vorû contribui după puterile lorû la sporirea fondului societății.

Decanul facultății de medicină din Bucuresc, spune „L'Indépendance Roumaine,” a întrunitû pe studenți în numărû de 500, ca să-i felicite, că n'au luatû parte la manifestațiunile din urmă. Toți studenții au protestatû unanimû în contra decanului d. Dr. Severinû și în contra d-lui Dr. Ramniceanu.

„Telegraphul” află că Batalionul micilor Dorobanți din Bucuresc a primitu unû frumosu drapelû.

Regele Greciei va plecă la 2 Iunie la Petersburg, pentru ca să asiste la căsătoria Marelui principe Sergiu.

Din Constantinopole se anunță că Sultanul a datû soției, surorilor și copiilor lui Midhat pașa pensii pe tóțã viața.

Comunarđii din Paris au făcutû o demonstrațiune în amintirea sãngerósei sêptãmãne a comunei. Avéu cu ei stêguri roșii și negre, și în numărû de 10 mii vizitară mormintele, pe care se depuseră cununi, ale revoluționarilor căduți în luptă. Mai tóte discursurile s'au terminatû cu strigãtele: „Trãiascã comuna! Trãiascã rêsburarea (revanche)! Trãiascã revoluțiunea socială!” Totul a decursû în liniște.

Fă ce e bine, și nu te teme de nime.

Cu aceste cuvinte din s. scripturã salutãmû pe bravul protopopu din Indol, care ne trãmite urmãtóra corêspondința:

Indolă, 25 Maiu 1884.

Onorate domnule Redactori!

In ziua de 24 Maiu, tocmai când prânziam, veni la mine un jurat cu ordin verbal, că se mă presintez cu fiul meu Traian la casa satului, unde ne poftia d. subjude regescă Nagy Zsiga. Isprăvind cu prânzului, îndată am și mersu. Acolo aflaram pe subprefectul Veres cu cancelistul Nagy Jozsef. După salutările obicinuite, am întrebat de cauza, pentru care am fost citat. Luându judele inaintea sa Nr. 66 alți »Gazetei,« incheia mai întâi protocolu cu Traian Vlăsa, ca celu ce a subscris articolu publicat despre serbarea zilei de 3 (15) Maiu. După ce a răspuns el, am urmat și eu, răspundând în deosebi la punctele dela 1 până la 6, cari ceru explicații, că din ce cauză am serbat noi ziua de 3 (15) Maiu și de ce am cântat »Destep-tă-te Române«? Ce înțelegu eu sub cuvintele: *Dumnețu se scape poporul românesc de multele nedreptăți, ce i-se fac?*

Eu la toate întrebările ce mi-s'au pus, am răspuns cu următoarea:

Declarațiune.

După ce o națiune nu poate exista fără limbă și drepturi politice, între marginile legii și pe viitoru împreună cu toți conștii de principii voii luptă pentru egala îndreptățire națională.

Judele însărcinat cu acesta afecere, ca omu cultu și fără pasiune în contra Românilor, s'a purtat corect.

Acum judece domni situațiunii, cum le place, și facă ce voru vrea, căci puterea le e în mână.

Imi iubesc națiunea, limba, religiunea, datinile strămoșesci și știu respectă totodată și națiunile conlocuitoare.

Pentru dreptate și pentru poporul, alu căru fiu sunt, bucuros suferu, cu atât mai vartos, căci sunt preot, și ca preot trebuie să-mi fie de îndreptaru cuvintele D-lui nostru Isus Christos, și se cătră apostoli: »Mergeți mai vartos cătră oile cele perdate ale casei lui Israel!«

Din aceste cuvinte ale fiului lui Dumnezeu are să se înțelegă, că omul trebuie să iubească, să onoreze, să respecte toate națiunile; dar cu deosebire în vremuri și necazuri grele trebuie să apere înainte de toate drepturile națiunii sale.

Petru Alex. Vlăsa,
v. protopop.

Manifestul electoral alu partidei naționale sășesci.

Comitetul central alu partidei naționale sășesci constatoriu din foștii deputați dietali Enric Kaestner, Adolf Zay, Ioan Imrich, Carol Graffius, Josif Bacon, Wilhelm Wenrich, Edmund Steinacker, Dr. Ioan Kaiser, Josif Gull, Dr. Carol Wolff, Samuel Doerr, precum și din reprezentanții cercurilor Carol Klein, Carol Gebbel, Josif Konnerth (Sibiu), Francisc Maager, Francisc Reimesch (Brașov), Enric Wittstock, Adolf Lutsch, Gustav Binder, Gustav Gunesch, Frideric Kramer (Bistrița), Carol Levitzky (Orăștia), Carol Brandsch, Adolf Schullerus, Enric Brandsch (Cincu-mare), Dr. Frideric Folberth, Dr. Gustav Phleps, Josif Kloess (Mediasch), Dr. Wilhelm Bruckner, Albert Arz de Straussburg (Sigisora), Dr. Rudolf Theil, Juliu Michaelis, Michail Binder, au compus cu unanimitate urmatoriul manifest electoral:

Cătră alegătorii dietali!

Dieta s'a închis. Prerașionul nostru monarchu a convocat o nouă dietă. Din această cauză comitetul central alu partidei naționale sășesci provocă pe toți aderenții de prin orașe și de pe la sate ai acestei partide, să alegă numai deputați, cari țin la programa na-

țională sășescă statorită la 8 și 9 Iunie 1881. Deputații partidei naționale sășesci, aleși pe baza acestei programe, voru purcede, după o consultare comună, solidar în toate cesțiunile ce ating principii acestei programe.

In relațiunile internaționale ale întregii noastre monarchii voru lupta pentru o politică pacinică, voru stăru cu deosebire pentru alianța cu imperiul german și pentru raportul dreptului de stat alu Ungariei față cu Austria mai vartos cu privire la apropiata renoire a convențiunii economice avându în vedere de o parte interesele economice și financiare ale patriei noastre, de altă parte că baza dreptului de stat pentru partida națională sășescă nu formeză obiectu de opozițiune. In viața interioră a statului unguresc în decursul peridei dietali espirate nu s'a făcutu nici o schimbare, care ar pute recomanda partidei naționale sășesci să apuce altă cale decât cea de până acuma. Dincontră s'au întâmplat evenimente, cari trebuie să ne îndemne a nu ne abate dela atitudinea, ce am stabilită acum trei ani. In perioda espirată a dietei s'au creat legi, care înăspresc neînțelegerile domitoare în relațiunile naționale economice ale cetățenilor acestei țeri poliglote, largesc abisul dintre locuitorii de diferite naționalități și confesiuni ale acestei țeri și conturbă mai mult dezvoltarea pacinică a statului, ce este îmbrățosată și de patriotismul nostru.

Politica unilaterală și necompatibilă cu condițiunile de existență economice s'au continuat cu privire la dări și în peridă dietală trecută. Dări nou apăsătoare s'au impus, cele vechi s'au mărit, vămile, competențele, timbrele și toate speciile de sarcini publice s'au ridicat și mai tare și pe lângă toate acestea datoriile statului s'au sporit în măsură mare. Năsuința pasionată, de a stabili statul unguresc pe baza unei singure naționalități privilegiate a individualității poporului maghiar, n'a făcutu locu dreptății convenite și celorlalți cetățeni nemaghiari ai patriei, ba prin legile și actele mai nou ale guvernului acesta s'au mai înăsprit. Mica măsură de libertate și dreptate cuprinsă în legea de naționalitate din 1868 și concese naționalităților nemaghiare, s'a redus prin dispozițiunile legii pentru școlile secundare, create în 1883, prin îndatorirea candidaților de profesori de a face examenul de calificățiune în limba maghiară și prin dispozițiunea guvernului în privința limbii de instrucțiune în școlile medii înființate și susținute de municipii și comune, de societăți și persoane singuratic. Mica măsură de administrațiune independentă, la care legile și ordinațiunile organelor esecutive au redus municipiile, comunele și corporațiunile, nu s'a lărgit, și participarea internă la această administrațiune a fostu distrusă prin ingerința actelor oficiose, fără să fi fostu reinviată. Năsuința guvernului continuă încă a supune afacerile administrațiunii independente locale unei puteri ministeriale, care paralizează totu mai mult viața independentă. Administrațiunea publică se depărtează totu mai mult de promovarea binelui comun, și se consideră totu mai mult ca mijlocu de a întări puterea guvernului și a partidei lui. Demoralizarea în viața publică înainteză mereu; legile esistente nu se esecută leal, nu se ține contu de inviniurile ce se aduc că ele se mănuesc în modu arbitrar, nu se face nimic pentru a se împacă și liniști spiritele, din principii de partidă unii se favorizează, alții se persecută. Desconsiderându dreptul sfântu de proprietate alu universității sășesci, de a dispune liberu de averea națională, guvernul își însușese dreptul pozitivu asupra acestei proprietăți, prin rescriptul ministerialu din 27 Februarie 1884. Autonomia, libertatea și egala îndreptățire a bisericilor, garantate prin tractate de stat și de pace, precum și prin legi, mai ales prin legea

uniunei, care recunșce legile religioare ardelen, sunt greu vătimate prin legea școlilor medii, așa că bisericilor le-au rămas sarcinele de a-și susține școlile întemeiate de ele, ba li s'au imulțit chiar, pe cându drepturile de a dispune liberu de dezvoltarea lor spirituală li s'au îngustat în gradul cel mai mare. In fața acestor fapte, comitetul central alu partidei naționale sășesci confirmă din nou punctele de conducere statorite in programa electorală dela 8 și 9 Iunie 1881 și le declară ca îndrumătoare și pentru alegerile viitoare dietali, esprimându-și convingerea, că pretențiunile exprimate în această programă sunt necesare pentru dezvoltarea prosperă a statului maghiar și pentru existența continuă a elementului de cultură germană din țera, care întăresce și statul.

Cine și iubesc patria și poporul nu are altceva de ales, decât să stea se cu aceste principii. Acela nu poate sprijini un guvern, care e contrar condițiunilor de viață ale poporului nostru. Acela nu poate sprijini o politică, care încarcă statul cu datorii și ridică dările fără măsură, o politică ce-lu ruinează pe sine și patria. Acela nu poate renunța la sine însuși.

De aceea fie-care soțu de principii să ajute la izbânda principiilor din programa noastră, cari îl susțin pe el și totu poporul, alegându reprezentanți probați; să nu șovăiască și să nu se descurageze prin seducere se intimidare.

Comitetul central alu partidului național sășescu din ședința sa ținută la 22 Maiu 1884 în Sibiu.

Heinrich Kästner,
președ.

Karl Klein,
secret.

Vocea alegătorilor români sugrumată.

(Coresp. part. a »Gaz. Trans.«)

Alegătorii români din comitatul Târnavelor, după cum sunt informat, nu voru fi reprezentați la conferința generală a alegătorilor români ce se va aduna la 1 Iunie în Sibiu, de orece în acestu comitat mergu afacerile publice mai asiatic decât în Asia. S'a convocat din partea comitetului electoralu român din acestu municipiu o adunare spre scopul alegerii oblegaților la conferința generală din Sibiu, însă acesta adunare fu oprită din partea d-lui fôispan (prefect) sub pretexte, cari se potu întrebuița numai în Transilvania, și numai în contra Românilor.

S'au făcutu încercări de a ține adunarea sub controlu polițianu mai târziu, urmarea a fostu: că doi membri din comitat au fostu pedepsiți cu 30 florini amendă, și alu treilea, fiindu senator magistratualu, a fostu trasu în cercetare disciplinară.

De ore ce, după formele legale, în acestu comitat nu s'a putut alege deputați la conferința națională din Sibiu, — comitetul electoralu român de aici a decis a nu face și mai multe încercări în această direcțiune, spre a nu provocă asupra-și repetite amende ori alte măsuri represive, avându inaintea ochilor și giuratarea că în respectivele cercuri electorale majoritățile decisive sunt ale compatrioților de alte naționalități.

Cu respectu la viitoarele decisiuni ale conferinței naționale din Sibiu, avem însă motivată speranță, că ele voru fi considerate de alegătorii români de aici ca un îndreptariu natural alu viitoare lor atitudine politice. —
Unu alegător.

FOILETONUL.

George Ramură.

— Istorisire. —

I.

Cunoscusem și pe tată-său și pe toate rudele lui și de aceea nu mă mai indoiam, că și George Ramură va ajunge gazdă bună și omu cinstit. Mai pe urmă îl vădusem în anul 1873. Era fecioru încă; putea să aibă 24 de ani. Mijlociu la statură, omu vînjos și ceea ce îl caracterisă mai bine, era omu iubitoru de dreptate. Acesta se putea vedea la diferite ocașii. Așa de pildă se amestecă în ori-ce certă și de câte ori i se părea, că cineva e asuprit, puneă dreptă sa și unde puneă dreptă dreptate se făcea. Elu era unicul copil la părinți și așa totă averea avea să o moștenescă; și numai ce-i dreptu holde și vite ca ale bătăranului Ramură nu se aflau în totă împrejurimea.

In anul 1874 ne-am despărțit și de atunci multe au venit pe capul lui George Ramură. Ântăi și ântăi s'a însurat; își găsise o bună nevastă și trăia elu fericit. Unu lucru însă îl neliniștia. Nu-i plăcea cum se supuneau sătenii orbișu de câte ori vr'unu scriitorășu de altă lege le poruncia câte ceva. Ramură n'avea multă carte dar îl durea inima, cându vedea cât suferu să-

tenii, și se scie ori și cine, că celu ce n'a învățat carte suferu mai greu durerea necinstei și necinstea asupra sătenilor o vedea Ramură la totu pasul. La începutu Ramură ținea în sine, și nu spunea nimenui aceea ce simția. Vedea cu ochii cum judele, care era de altă lege, făcea cu sătenii ce-i plăcea, cum își bătea jocu de ei. cum îi amenința că-i va cătăni, cum ridea de obiceiurile strămoșesci, cum se înțelegea cu crășmarul Ovru și cum specula nația. Intru o Duminecă însă întorcându-se Ramură dela biserică se duse dreptu acasă, se puse pe unu scaun și stă răzimat cu cotele pe masă. Elu se gândia la vorbele ce le aușise în biserică. »Capul plecatu nu-lu tae săbia.« »Ba ilu tae« grăi printre dinți Ramură și cu aceste vorbe eși din casă.

II.

Nu a trecut multu dela acea Duminecă, cându vorbele aușite în biserică au impresionat atât de rău, pe Ramură și îndată punându-se elu în înțelegere cu rudele lui, punându-se în înțelegere și cu alți săteni, a început să facă câte ceva. Până acum totu insul își vedea numai și numai de afacerea sa, dar de cându cu pășirea pe față alui Ramura, au început sătenii să se adune, să se întrebe ce-i de făcutu, să pună stavilă lucrurilor netrebnice ce le făcea judele și ovreul cărciumariu. A fostu de ajunsu o scânee, deorece ea a căduțu într'unu césu bun. Tote au trebuit să se schimbe.

Mai trebuia o lună să trecă și cărciuma satului trebuia arădată din nou. Ramură s'a pus în vorbă cu sătenii și dându și elu o sumă însemnată de bană a licitat într'o așa măsură, încâtu a măturat pe ovreul de dinaintea bisericei, unde se aședase cu cărciuma. Ramură însă era urgisit de cătră jude și cu deosebire de cătră ovru, carele acum trebuia să ia lumea în cap; lui însă nu-i păsa nimic, căci satul îl iubia și satul îi mergea de minune. Avându mare venit dela cărciuma satului au ridicat cu toții o școlă numai ca aceea așa încâtu gândea că-i palat, dar nu o școlă românească. A adus învătători buni și nici că se pute altfel, cându satul a pus niște lefuri, câtu la 10 învătători de prin vecini. Acum se mărise societatea și judele își vedea peirea dinaintea ochilor, căci scia, că la alegerile viitoare nu va mai ajuta întru nimica influința zapciilor. Vedea cu greu, cum se desvoltă sătenii și cum câștigându-și cunoscința de sine nu vrău să mai primescă orbesce ceea ce spunea elu și cu deosebire să necăja rău vedându că amenințările făcute erau luate în risu. »Scim și noi legea« îi răspundea cu nepăsare câte unu săten, și cându îi răspundea astfel, turba de necazu judele, der de făcutu nu putea face nimic.

III.

Cum s'a întâmplat cum nu, destul că Ramură a ajuns în închisore, în urma unei porânci venite dela

Cursul la bursa de Viena
din 27 Maiu st. n. 1884.

Rentă de aură ungară 6%	122.80	Bonuri croato-slavone	100. —
Rentă de aură 4%	92.80	Despăgubire p. dijma de vină ung.	98.25
Rentă de hârtă 5%	88.80	Imprumutul cu premiu ung.	116.25
Imprumutul căilor ferate ungare	142.25	Losurile pentru regulara Tisei și Segedinului	114.80
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostă ung. (1-ma emisiune)	96.50	Renta de hârtă austriacă	80.55
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostă ung. (2-a emisiune)	119. —	Renta de arg. austr.	81.35
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostă ung. (3-a emisiune)	102.60	Renta de aură austr.	102.05
Bonuri rurale ungare	101.75	Losurile din 1860	125.30
Bonuri cu cl. de sortare	101.25	Actiunile băncel austro-ungare	857. —
Bonuri rurale Banat-Ti-mișu	100. —	Act. băncel de credit ung.	314.25
Bonuri rurale transilvane	101.25	Act. băncel de credit austr.	312.80
		Argintul — Galbin împărătesc	5.74
		Napoleon-d'ori	9.69
		Mărci 100 imp. germ.	59.70
		Londra 10 Livres sterlinge	122.25

Bursa de București.

Cota oficială dela 15 Maiu st. v. 1884.

Renta română (5%)	Cump. 94 ⁷ / ₈	vënd. 95 ¹ / ₈
Renta rom. amort. (5%)	94 ⁷ / ₈	95
convert. (6%)	98 ¹ / ₈	100 ³ / ₄
Impr. oraș. Buc. (20 l.)	32	34
Credit fonc. rural (7%)	104	105 ¹ / ₄
" " (5%)	92 ¹ / ₈	93 ³ / ₄
" " urban (7%)	103 ¹ / ₈	104
" " (6%)	99 ¹ / ₈	100
" " (5%)	90 ⁵ / ₈	90 ¹ / ₂
Banca națională a României	1428.	1437
Ac. de asig. Dacia-Rom.	340 ¹ / ₂	370
" " Națională	235.	238
Aură	3.27 ¹ / ₂	3.40
Bancnote austriace contra aură	2.09.	2.00

Cursul pieței Brașov
din 28 Maiu st. n. 1884.

Bancnote românesce	Cump. 9.30	Vënd. 9.32
Argint românesc	9.24	9.28
Napoleon-d'ori	9.64	9.67
Lire turcesce	10.90	10.98
Imperiali	9.90	9.96
Galbeni	5.62	5.66
Scrisurile fonc. Albina	100.50	101.50
Discontul	7—10 %	pe an.

Numere complete din „Gazeta” dela 1 Ianuarie a. c. se mai află.

„GAZETA TRANSILVANIEI”
DIARŪ CUOTIDIANŪ.

Abonamente

se potă face la **1 și 15** a fie-cărei luni.

Pentru Austro-Ungaria pe an	12 fl. v. a.
" " " ¹ / ₂ "	6 " "
" " " ¹ / ₄ "	3 " "
Se acórdă abonamente și lunare cu	1 " "

Pentru România și străinătate pe an	36 franci
" " " ¹ / ₂ "	18 " "
" " " ¹ / ₄ "	9 " "

Celū mai ușorū mijlocū de abonare este prin mandat postalū. Abonamentele se plătescū înainte.

Rugămū pe domnii abonați să binevoiescă a ne da lămuritū adresa, ca trimiterea diarului să nu sufere nici cea mai mică întârziere.

Tarifa anunțurilor și inserțiunilor.

Anunțuri în pag. a IV linia de 30 litere garmond fl.—cr. 6
Pentru inserțiuni și reclame pag. a III linia à „ — „ 10

Pentru repetiri se acórdă următoarele rabate:

Pentru repetiri de 3—4 ori	10%
" " " 5—8 "	15%
" " " 9—11 "	20%
" " " 12—15 "	30%
" " " 16—20 "	40%

Dela 20 de repetiri în sus 50%

Pentru anunțuri ce se publică pe mai multe luni se facū învoiri și reduceri și peste cele însemnate mai sus.

Brașov 1/13 Maiu 1884.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.”

BĂILE (SCALDELE)

dela Săn-Georgiulū Năseudului (N.-Szent-György).

Apă minerală muriatică de natron în comitatul Bistrița-Năseud în Transilvania; se ține de cele mai escelente silicate de natron, conține (24.45 de părți natron acid carbonic în 10,000 de părți) conține iod, este probată ca leac contra frigurilor învechite, a întăririi de ficat și de splină, a mistuirii necomplete, contra hoemoroidelor, a anomaliilor de menstrațiune, blenorhoe (scurgere) uterinală, contra bronchitei cronice, a petrei în beșică și în rinichi a scrofilelor, a slăbiciunii de nervi și în fine contra Hypochondriei histeriei.

Sesonulū se începe la 15 Iunie.

Apa minerală se pôte luă în sticle de câte unū litru directū dela isvorū seu dela depositulū principalū în Bistrița la J. Keresztes.
Informațiuni și prospecte se capetă dela

ADMINISTRAȚIA BĂILORŪ.

2—3

ANUNȚU.

Magazinulū de haine
Ioanū Bidu

decoratū cu medalia de meritū pentru fasonulū celū elegantū alū hainelorū espuse la esposițiunea din Sibiu 1881, se recomandă onor. publicū cu totū felulū de haine și stofe pentru domni și copii asemenea și haine de preoți pentru biserică și afară de biserică, după moda și fasonulū celū mai nou, cu prețuri forte moderate. Tote comandele se vorū face promptū.

Apelândū la sprijinulū onor. publicū românū îlū rógă să binevoiască a'lū onorā cu prezența Domniilor lorū în magazinulū seu care se află în

Strada Teatrului Nr. 311.

2—30

A V I S Ū.

BĂCĂNIA
MUNTEANŪ & MINCOVICI
BRAȘOVŪ, TUȘNADŪ.

Firma **Munteanū & Mincovici** recomandă on. publicū băcănia din „Têrgulū Flosului” și filiala lorū din „Strada Teatrului,” fiindū bine asortate cu totū felulū de articole de coloniale, delicatose de vinuri străine și indigene, precum și cu totū felulū de ape minerale. Tot deodată aduce la cunoscinti on. publicū, că cu începerea sesonului de băi (3/15 Iunie) a. c. va deschide erași o Filială la Băile din Tușnadū (totū în vechiulū localū în casele D-lui Kanapassek).

Credemū că vomū satisfac pe deplinū cerințele on. publicū brașovenū și ale on. óspeți dela băi, atâtū prin calitatea mărfurilorū câtū și prin prețurile nóstre moderate.

BĂCĂNIA
MUNTEANŪ & MINCOVICI
BRAȘOVŪ, TUȘNADŪ.